

59842

КАТАЛОГ
СЛИКА

Х
ЈУБИЛАРНЕ
ИЗЛОЖБЕ

СТАШЕ
БЕЛОЖАНСКОГ

10 ДЕЦЕМБРА 1939

ПАВИЉОН
„ЦВИЈЕТЕ ЗУЗОРИЋ“
ВЕЛИКА САЛА

КАТАЛОГ
СЛИКА

Х
ЈУБИЛАРНЕ
ИЗЛОЖБЕ

СТАШЕ
БЕЛОЖАНСКОГ

10 ДЕЦЕМБРА 1939

ПАВИЉОН
„ЦВИЈЕТЕ ЗУЗОРИЋ“
ВЕЛИКА САЛА

59842

СТАША БЕЛОЖАНСКИ

ЈАНКА ВУКОТИЋА 18

50-345

Топчидерско брдо

СЛИКАРЕВА БИОГРАФИЈА:

СТАША БЕЛОЖАНСКИ родно се 1900 у Београду, где је свршио основну школу. Прва младост, проведена у савањском крају, оставиће сликару склоност за мотиве са Саве и са београдске периферије. У дечачком добу почиње сликарево лутање кроз ратом запаљену Румунију до руских градова на Криму и на обалама Црног мора, у којима су се мењала три господара, три света. У том бурином периоду, мали луталица је тражио и нашао ванат којим ће зарађивати насушни хлеб: осетио је сликарску вокацију и почео је да ради акварелом нежне марине.

По доласку, после рата, у Београд учи и завршава сликарску школу. Први пут скреће пажњу јавности на свој рад поводом своје прве изложбе (1926) на којој излаже аквареле из Венеције, где је те године студирао старе мајсторе. Идуће године буде ангажован као сценограф Народног позоришта; и у том својству, од почетка до данас, ствара преко стотину нацрта за инсценације драма, од Shakespeare до Краље, и опера, од Моцарта до Одака.

До године 1931 излаже два пута у Београду (једанпут са М. Петровићем и М. Голубовићем) и једанпут у Сомбору. На тим изложбама могли су се видети мотиви из београдске околине, Босне и Јужне Србије, као и из Прага, где се сликар усавршавао 1931.

Читавих седам година отада, (1931—1937), Беложански као сликар стагнира и не излаже на колективној изложби; у то време пада његова највећа активност као сценографа Народног позоришта.

Тек 1937, удаљивши се од поворишта, поново излаже, (у Београду и Новом Саду), пејсаже са мотивима београдске периферије. У лето исте године полази на први „сликарски хаџилук“ у Свету гору, да до године пође и други пут у Хилендар. Платна са тих уметничких хаџилука, која претстављају стилски преобрт сликарев, изложена су била на три изложбе, заједно са мотивима из Солуна, (1938 две изложбе у Београду и 1939 једна у Новом Саду).

На овој, десетој, (јубиларној) изложби, сликар излаже своје радове у четири групе. У првој се налази ретроспективна колекција радова, од почетка стварања до пре годину дана: ова колекција треба да пружи преглед равнотних фаза сликаревих. У другој групи изложени су занимљивији радови сликареви из периода његових „светогорских хаџилука“: они ће омогућити оцену сликаревог преображавања у стилско-фактуралном смислу. У трећој групи налазе се најновији радови сликареви: пејсажи са мотивима из Јужне Србије, првенствено са Охрида, и из Босне, првенствено из Јајца, као и неколико мотива из београдске околине.

ОЦЕНЕ СЛИКАРЕВА РАДА:

„Посматрана уопште, изложба г. Беложанског приказује га као уметника који има осећања за тонове, за штимунг. Он воли светлост и кад њега преовлађују топле боје... Треба подвући да се по техници сви радови видно разликују међу собом. У том погледу г. Беложански је код сваког чинио равноресне покушаје. То је несумњиво у природи његове младости, један док се да тражи свој израз стално и упорно“.

„Политика“ (1926)

„Међу модерним београдским сликарима најбољи колористички таленат је г. С. Беложански. Коректан је у изради својих пејсажа. Интиман је. Располаже неким осећањима. У неким пејсажима је и поетичан. У неким радовима осећа се и интимна топлина срца“.

„Књижевне новине“ (1931).

„Г. Беложанског је занимао онај жарки и горући колорит Дебра, романтичност Душанове престонице, примитивност и бујност оне дивоте Охридског језера. Отуда је донео пуноћу своје најлепше инспирације и својих најбољих доживљаја уметничких. Треба само макар скице тих пејсажа видети, па онда бити задивљен тим обиљем које је собом донео г. Беложански“.

„Правда“ (1932).

„Тако за сада, пјесма боја, коју стрпљиво и поштено, стих по стих, играјује г. Беложански, насупротив Дучићевој која „весела с почетка, свршава тужним акордом у молу“ — из долине у којој се само шапатам ширила, пење се постепено према врхунцу бријега са којег ће заблестати“.

„Новости“ (1932).*

„Колорит Стане Беложанског, својим смеђе-жутим у црвенкастим преливима чини врло пријатан и допадљив утисак. Ма да његове слике имају много-сценске декоративности, оне нису без финих чисто уметничких лепота у сликању атмосфера, као на пример у одличној слици „Вима у предграђу“. Ова слика обилује лепом хармонијом хладних и топлих боја. Основним тоном својих слика и начином сликарског третирања у неким сликама сећ. на класика француског сликарства Коро-а“.

„Политика“ (1937)

„Иако је сликар Беложански у својим сликама из Свете Горе атоњске дао документе, то није учинио на начин простог илустратора или историско-археолошког бележника, он се у својим уметничким реализацијама служио средствима и искуством модерног сликара. Радови у којима преовладава чисто сликарско интересовање уметника јесу „Крст цара Душана“ и три слике хилендарске порте. Нарочито ове последње имају чиних сликарских лепота“

„Политика“ (1938)

I. РЕТРОСПЕКТИВНА КОЛЕКЦИЈА

1.) Мотив из Венеције (1926)	(Приватна својина)
2.) Рибарске барке у Венецији (1926)	(Својина гђе Руже Јане)
3.) Мотив са Св. Стефана (1928)	(Својина Др-а Врачевића)
4.) Мотив из Јајца (1929)	(Својина г. Ђ. Бајаловића)
5.) Пиштољ-махала (1929)	(Својина г. П. Бајаловића)
6.) Фабрика крај Дунаја (1929)	(Својина г. Л. Јовановића)
7.) Мотив из Охрида (1930)	(Својина г. И. Вањика)
8.) Мотив из Дебра (1930)	(Својина г. Р. Минића)
9.) Мотив из Борча (1930)	(Својина г. Јаше Кулунџића)
10.) Карлов мост у Прагу (1931)	(Својина гђе Кристен-Шкарка)
11.) Стари манастир у Прагу (1931)	(Својина гђе Кристен-Шкарка)
12.) Карлов град у Прагу (1931)	(Својина г. Јаше Кулунџића)

13.)	Мост у Новом Павару (1933)	(Приватна својина)
14.)	Босанске воденице (1934)	(Приватна својина)
15.)	Мост у Венецији (1935)	(Приватна својина)
16.)	Угао у атељеу (1935)	(Приватна својина)
17.)	Мотив са Чукарице (1936)	(Својина г. С. Савишкеца)
18.)	Мотив са Чукарице (1936)	(Приватна својина)
19.)	Испосница у Хилендару (1937)	(Приватна својина)
20.)	Испосница у Кареји (1937)	(Својина г. Св. Трајковића)
21.)	Кухиња у Хилендару (1937)	(Својина г. А. Паића)

II. СВЕТОГОРСКА КОЛЕКЦИЈА

22.)	Маслина цара Душана у Хилендару	(Својина г. М. Стефановића)	
23.)	Хилендарски конаци	(Својина г. М. Стефановића)	
24.)	Хилендар (Јужна страна)		18.000
25.)	Манастир Св. Василија у Хилендару		18.000
26.)	Манастирска порта у Хилендару	(Приватна својина)	
27.)	Трг протатске цркве на Кареји	(Приватна својина)	
28.)	Пирг краља Милутина у Хилендару	(Приватна својина)	
29.)	Хилендарски ковак на Кареји		2.000
30.)	Пирг Св. Ђорђа у Хилендару		1.800
31.)	Манастир Св. Василија у Хилендару		1.400
32.)	Манастир Св. Василија у Хилендару		2.000
33.)	Хилендарска ћелија на Кареји		2.000
34.)	Манастирска порта у Хилендару		1.800
35.)	Крет краља Милутина у Хилендару		1.200
36.)	Манастир Ватопед		1.500
37.)	Ватопедски конаци		2.000
38.)	Порта григоријатског манастира		1.500
39.)	Хилендарско пристаниште с рибарицом	(Својина г. Др-а Вујанца)	
40.)	Руска махала у Хилендару		12.000
41.)	Манастир Симон-Петар		2.000
42.)	Конаци Св. Анастасије у Кареји		2.000

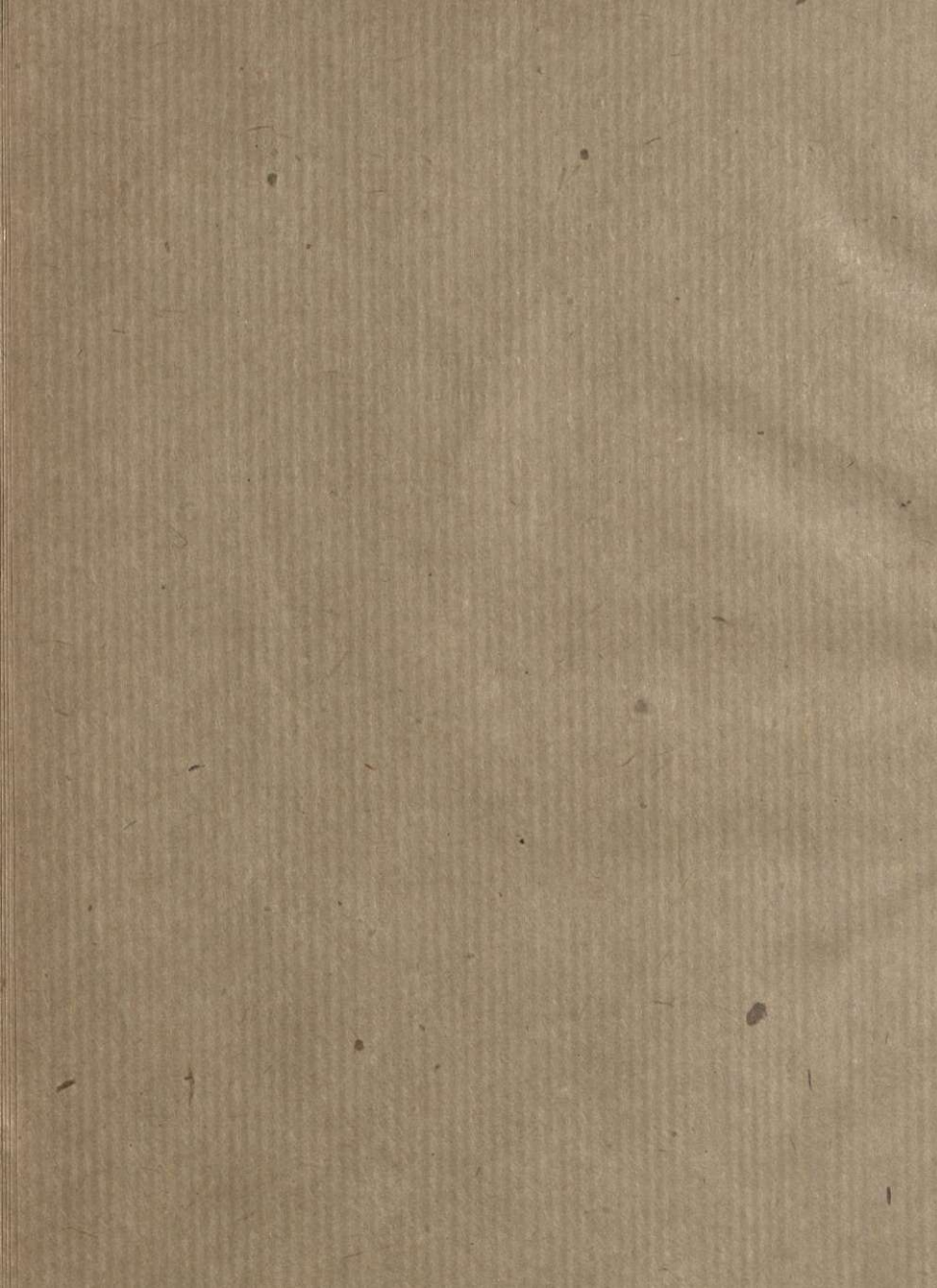
III. НОВА КОЛЕКЦИЈА

43.) Мотив из Дебра	800
44.) Језеро код Јајца	1.500
45.) Манастир Свети Јован Бигорски	1.000
46.) Воденица у Горњем Вакуфу	700
47.) Воденица код Јајца	1.000
48.) Мотив из Охрида	700
49.) Обала Охридског језера	800
50.) Улица у Охриду	600
51.) Врбе на обали Охридског језера	600
52.) Воденице на језеру код Јајца	900
53.) Мотив из Охрида	1.300
54.) Охрид крај језера	1.700
55.) Стара кућа на Охридском језеру	2.000
56.) Мотив из Охрида	1.800
57.) Кућа на обали Охридског језера	2.000
58.) На обали Дрима	2.200
59.) Мотив из Солуна	1.200
60.) Мотив из Вемува	1.200
61.) Мотив са Пливе	1.200
62.) Воденица код Јајца	2.200
63.) Воденица на језеру код Јајца	2.200
64.) Воденица код Јајца	1.400
65.) Воденица на језеру код Јајца	1.100
66.) Слапови код Јајца	2.200
67.) Мотив из Босне	800
68.) Јајце	800
69.) Мотив из Битоља	2.200
70.) Крај манастира Св. Наума	2.000
71.) Канео у Охриду	1.300
72.) Мотив из Солуна	1.300

73.)	Мотив из Солуна	1.400
74.)	Бродоградилиште у Солуну	1.400
75.)	Мотив из Струге	800
76.)	Мотив из Битоља	500
77.)	Мотив из Охрида	700
78.)	Мотив из Битоља	1.800
79.)	Мотив из Охрида	1.800
80.)	Мотив из Охрида	2.500
81.)	Св. Јован Канео у Охриду	1.200
82.)	Св. Клемент у Охриду	1.200
83.)	Мотив из Охрида	1.600
84.)	На обалама Охридског језера	2.600
85.)	Мотив из Струге	1.800
86.)	Бродоградилиште у Солуну	1.600
87.)	На обали Охридског језера	2.500
88.)	Воденица у Јајцу	500
89.)	Мотив из Старог Вакуфа	700
90.)	Стари мост у Охриду	1.900
91.)	Св. Јован Канео у Охриду (Св. Др-а г. Б. Кодића)	
92.)	Рибарски крај у Охриду (" " ")	
93.)	Мотив са Саве (Приватна својина)	
94.)	Једрењак у светогорском пристаништу (" " ")	

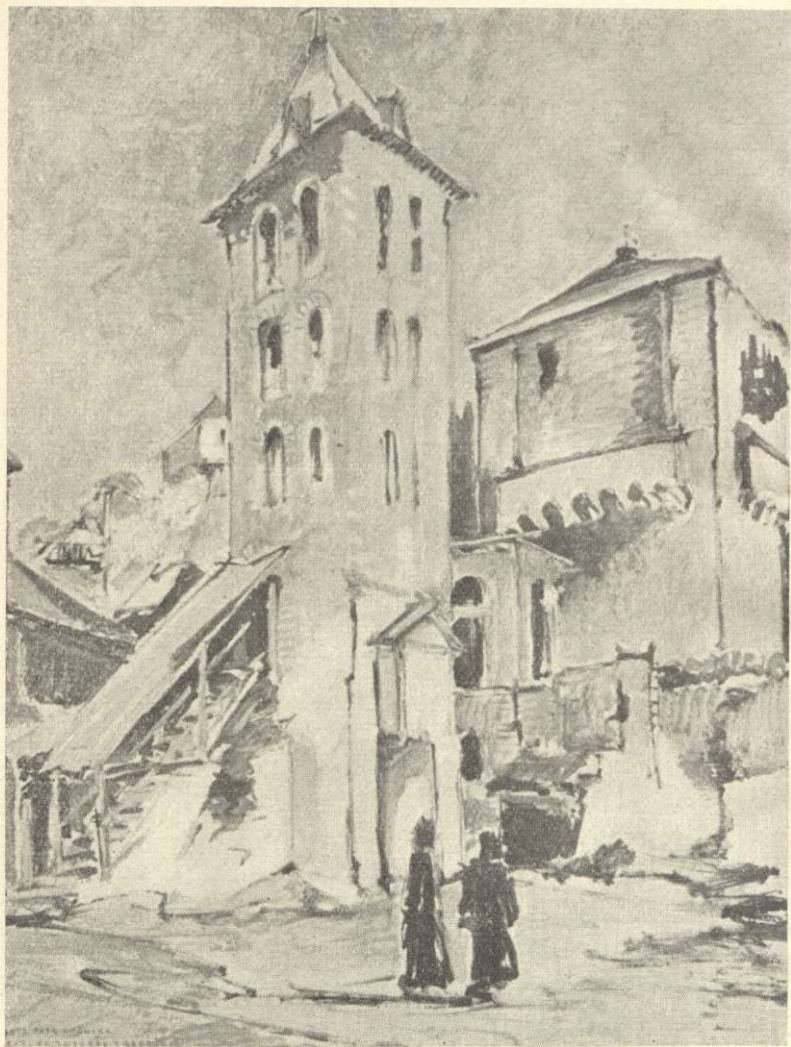
IV. ЦРТЕЖИ

95.) Манастир Дохијар у Светој гори	300
96.) Кукиња манастира Ксеропотама у Св. гори	300
97.) Порта манастира Дохијар у Светој гори	300
98.) Манастир Дохијар у Светој гори	500
99.) Хилендар	400
100.) Хилендар	300
101.) Хилендар (Приватна својина)	
102.) Солун (Приватна својина)	
103.) Солун	400
104.) Солун	400

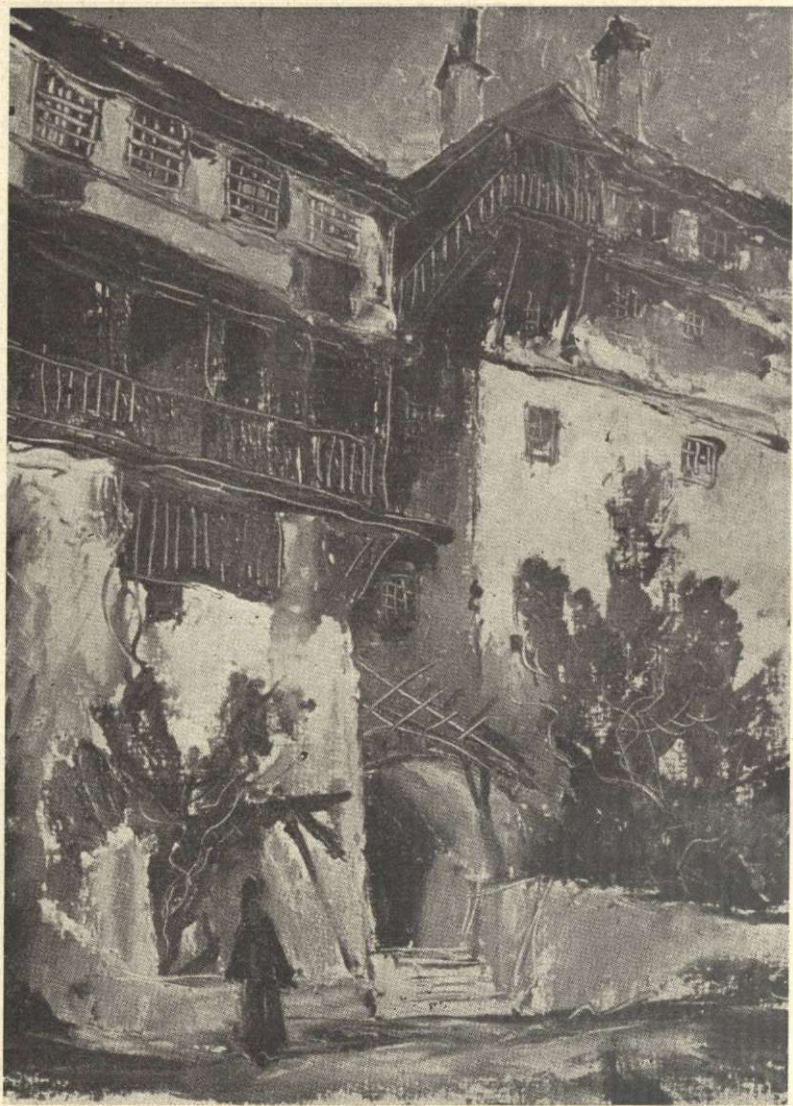
СИМОН ПЕТАР У СВЕТОЈ ГОРИ

ПИРГ ПРАТАТСКЕ ЦРКВЕ НА КАРЕЈИ

КАРЛОВ МОСТ У ПРАГУ — 1931.

ДВОРИШТЕ МАНАСТИРА ХИЛЕНДАРА У СВЕТОЈ ГОРИ — 1938

МРТВА ПРИРОДА — 1930.

ЈАТАГАН МАХАЛА — БЕОГРАД 1929.

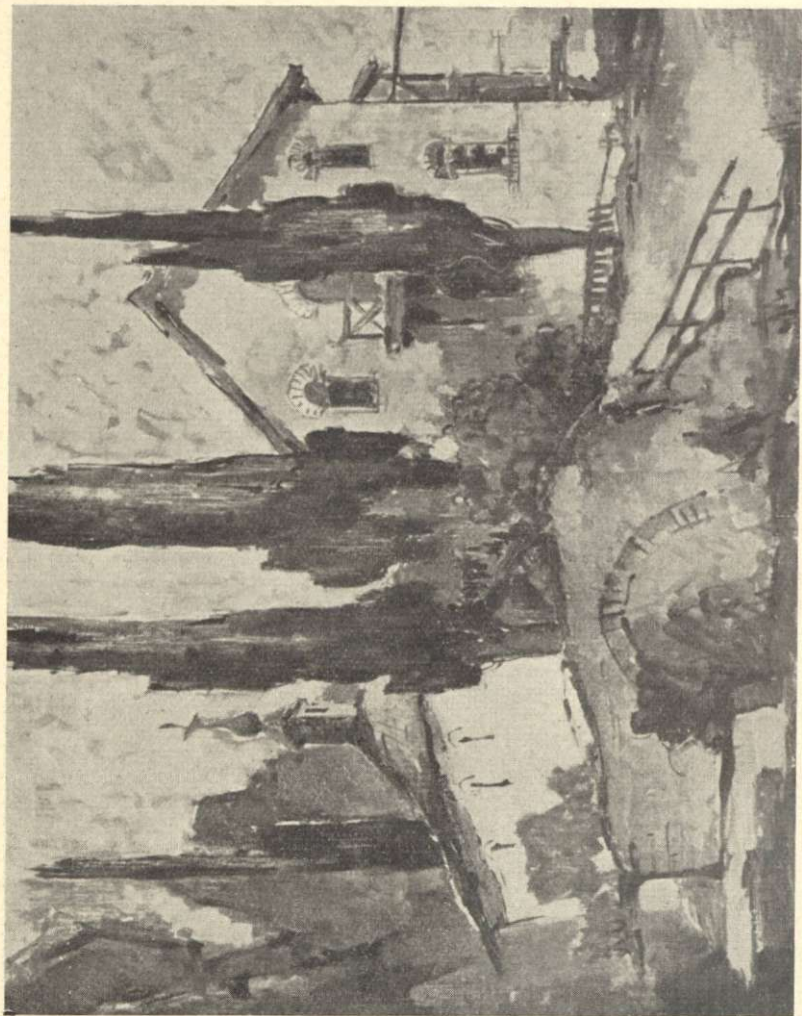
МЕТОЧНИК КРАЉА МИЛУТИНА У ХИЛЕНДАРУ — 1937.

СКИТ СВ. ЈОВАНА ПРЕТЕЧЕ У ХИЛЕНДАРУ — 1938.

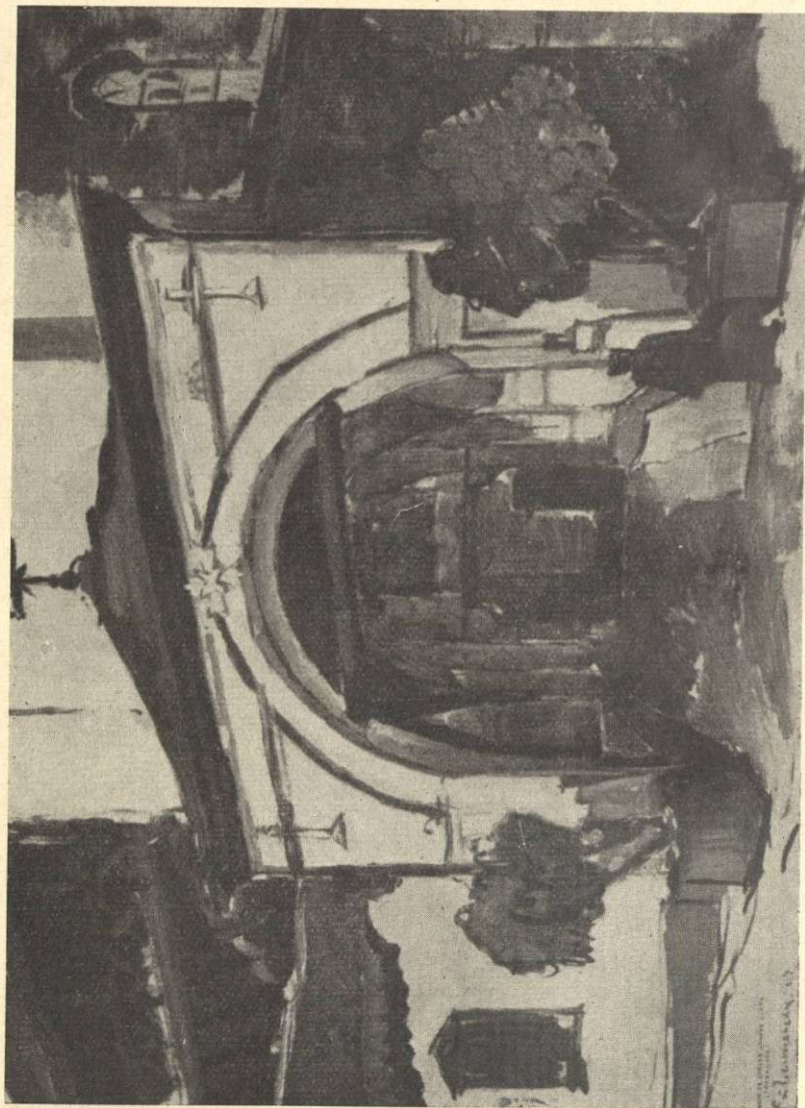
КУХИЊА ХИЛЕНДАРСКОГ КОНАКА НА ҚАРЕЈИ — 1937.

СКИТ СВЕТЕ ТРОЈИЦЕ У ХИЛЕНДАРУ — 1938.

ПОРТА МОНАСТИРА ГРИГОРИЈАТ — СВЕТА ГОРА 1937.

ПОРТА СВЕТЕ СРПСКЕ ЦАРСКЕ ЛАВРЕ МАНАСТИРА ХИЛЕНДАРА — 1937.

МОТИВ СА ЧУКАРИЦЕ — БЕОГРАД.

МОНАСТИР СВ. ВАСИЛИЈА У ХИЛЕНДАРУ — 1938.